

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
72 Број:021-00-2633/2024
27. март 2024. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Савет за борбу против корупције је у току 2023. године одржао четири седнице, на којима је разматрао и усвајао извештаје о феноменима системске корупције и давао предлоге за унапређење борбе против корупције које је достављао Влади.

Састав Савета је следећи:

Проф. др Мирослав Милићевић, председник,
Александар Ћурчић, потпредседник,
Душан Слијепчевић, члан,
Миољуб Виторовић, члан,
Проф. др Владан Јончић, члан,
Едвард Јерин, члан.

Савет је Председници Владе Републике Србије и Генералном секретаријату Владе 15. јуна 2023. године доставио предлог за именовање нових чланова, како би се број чланова Савета ускладио са Одлуком о образовању Савета за борбу против корупције („Службени гласник РС“, бр. 59/01, 42/03, 64/03, 14/06). Савет се руководио досадашњом праксом, а на основу члана 13 Пословника о раду, којим се уређује и врши избор чланова Савета за борбу против корупције. Влада се још увек није изјаснила у вези са достављеним предлогом.

Савет је на седници одржаној 14. јуна 2023. године, а у складу са Одлуком о образовању и Пословником о раду, једногласно изабрао председника и потпредседника Савета. За председника Савета изабран је потпредседник проф. др Мирослав Милићевић а за потпредседника Савета, члан Савета Александар Ћурчић.

АКТИВНОСТИ САВЕТА

1. Извештаји о феноменима системске корупције

1.1. Извештај о девастацији Београдске тврђаве као споменика културе од изузетног значаја за Републику Србију

Савет за борбу против корупције доставио је 16.05.2023. године Влади Републике Србије Извештај о девастацији Београдске тврђаве као споменика културе од изузетног значаја за Републику Србију. Извештај је достављен и Генералном секретаријату Владе РС као и Републичком јавном тужилаштву, Министарству културе и Скупштини града Београда.

Сведоци смо урушавања и нестајања нашег културног наслеђа, споменика културе и археолошких налазишта. У исто време у нашем непосредном окружењу долази до промене амбијента, промене архитектуре, убрзаним темпом ничу објекти без

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

естетских квалитета, осећаја за простор. Забрињава одсуство бриге о очувању и заштити културних добара, одсуство знања о значају културног наслеђа и опасностима које му прете и одговорности за овакво стање.

У својој историји Београдска тврђава као симбол Београда претрпела је чак 155 ратова и 44 рушења од којих су нека била до темеља, да би након тога ницали нови бедеми, куле и ровови који су је чинили још већом, снажнијом и лепшом. Међутим, опсада која је на Београдску тврђаву отпочела 2018. године из два правца, са Савске стране, када је почела изградња Гондоле и Дунавске стране, када је почела изградња „К-Дистикта”, показале се да је била кобна за Дунавску страну, јер тај део тврђаве никада више неће моћи бити обновљен на начин како је то некада изгледало и како су то раније генерације пројектовале. Док је напад на Београдску тврђаву са Савске стране привремено одбијен, привременом обуставом изградње Гондоле, Дунавска страна Београдске тврђаве је у потпуности девастирана изградњом стамбено-пословног комплекса „К-Дистикт”.

Границе непосредне близине споменика културе одређене решењем Завода за заштиту споменика културе, обезбеђивале су очување урбанистичке вредности Београдске тврђаве, уз истовремено обезбеђење да Београдска тврђава на Калемегдану као целина, трајно остане посебан и најјачи акценат панораме Београда са његове савске и дунавске стране, те су као такве имале и своје историјско оправдање.

Када је „К-Дистрикт” као стамбено-пословни комплекс презентован јавности 2018. године, наведено је да се налази у близини Калемегдана, што апсолутно не одговара истини с обзиром се директно налази на простору споменика културе Београдске тврђаве, који је под заштитом државе од 1965. године, односно 1979. године, када је од стране Скупштине Републике Србије проглашена за непокретно културно добро од изузетног значаја.

Не постоји већи степен заштите који се може доделити једном споменику културе, као што је то случај са Калемегданском тврђавом, те је дозволом и сагласношћу Републичког завода за заштиту споменика културе да се на споменичком комплексу заштићеном највишим степеном заштите омогући изградња „К-Дистрикта”, Калемегданска тврђава као целина трајно нарушена и девастирана.

У конкретном случају девастацију Београдске тврђаве можемо поделити на четири категорије које су нажалост не само испреплетане, већ су кумулативно надовезане једна на другу

Прва је визуелно и амбијентално нарушавање простора Калемегдана и његове тврђаве. Њена сагледљивост је била и морала остати најјачи акценат у панорами града са Савске и Дунавске стране. Поглед са Дунава на тврђаву и поглед са тврђаве на Дунав је изградњом „К-Дистрикта”, сада заклоњен, те је значај геополитичке локације тврђаве која је симбол града због своје доминантне позиције сада у потпуности поништен.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

У уводу овог Извештаја већ је наведено да је изградњом „К-Дистрикта”, нарушен визуелни и амбијентални простор тврђаве, који је надахнуо старе Словене да насеље назову Белим градом, а уметнике да израде грб града Београда са елементима тврђаве који га симболизују, те да следствено томе ни Бели град Београдске тврђаве нише није видљив, нити грб града Београда више не одсликава његове елементе који су га красили као што су беле зидине са кулом и отвореном капијом, које су представљале варош и кулу град, земљиште међу рекама и под зидинама које су симболизовале крв и вечито страдање и патње Београда.

Апсурдна, злонамерна и дилетантска је констатација у Плану детаљне регулације из 2012. године у којој се наводи да ће се изградњом стамбено-пословног комплекса у Доњем граду омогућити поглед са тврђаве на нови стамбено-пословни комплекс, „С обзиром на положај блока у односу на Тврђаву, као и на висинску разлику између коте терена блока и коте на Тврђави која омогућава да се са Тврђаве сагледава већи део површине блока, потребно је да се новом изградњом у овој простор унесе нова вредност која ће га афирмисати“ **као да је „К-Дистрикт”, споменик културе од изузетног значаја, а не обрнуто, Београдска тврђава.**

Друга категорија девастације представља губитак могућности за археолошким истраживањима и испитивањима на предметном простору Доњег града Београдске тврђаве која су могла да нам приближе и оживе историју на том простору у последњих две хиљаде година.

Имајући у виду зоне археолошке истражености Београдске тврђаве Српске академије наука, може се закључити да је простор Београдске тврђаве археолошки само делимично истражен, те имајући у виду да се на простору где се гради „К-Дистрикт”, са подземним етажама и гаражама налазило средњевековно предграђе односно варош, а након њега Аустријска барокна тврђава, турски калемегдан, те коначно и тзв. “осуђеничка башта“ где је 1915. године вођена једна од најкрвавијих и најславнијих битака првог светског рата, постојала је обавеза Републичког Завода за заштиту споменика културе да спречи било какву изградњу на том простору, пре него што надлежне институције не спроведу археолошка испитивања и ископавања у складу са одредбама Закона о културним добрима, који је у то време био на снази.

Међутим, изградњом „К-Дистрикта”, без претходног археолошког испитивања и истраживања простора где се гради и где се налазе темељи и подземне гараже овог стамбено-пословног комплекса, обрисано је свако материјално сведочанство о историји тог дела Београдске тврђаве које се на том простору вековима налазило и акумулирало.

Примера ради, за разлику од изградње „К-Дистрикта”, изградња моста преко Дунава код Бешке 2006. године прекинута је решењем Покрајинског Завода за заштиту споменика културе којим је наложено претходно археолошко испитивање простора где је пројектована изградња моста, да би се тек након спроведеног испитивања наставило са изградњом моста.

Према слову закона обавеза инвеститора који има дозволу за градњу је да о свом трошку у случају проналаска било каквих археолошких трагова обустави радове на

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

изградњи новог стамбено-пословног комплекса. Колико је Савет упознат, а што је уочљиво и према брзини изградње, никава обустава радова на изградњи „К-Дистрикта”, није уследила, те се у стручној, али и лаичкој јавности оправдано поставило питање да ли је могуће да на простору од неколико хектара који прати развој Београда у последњих две хиљаде година нема ни једног археолошког открића, нити трага.

Могуће је да ће се, због одсуства претходних археолошких испитивања на простору изградње „К-Дистрикта”, у будућем периоду на црном тржишту културног блага појавити предмети непроцењиве историјске вредности, који ће бити нађени на депонијама где је одлаган отпад и шут ископан приликом копања две подземне гараже и темеља „К-Дистрикта”. Могуће је, такође, да се на истим депонијама пронађу и посмртни остаци Српских војника погинулих приликом одбране Београда 1915. године, уколико већ нису узидани у темеље подземних етажа и гаража „К-Дистрикта”.

Према мишљењу Савета „Осуђеничка башта“ у Доњем граду, која је била поприште херојске одбране Београда 1915. године не само да није смела постати простор изградње „К-Дистрикта”, већ је морала бити проглашена **знаменитим местом** у складу са Законом с обзиром да је у питању простор за који је везан догађај од посебног значаја за историју нашег народа, као што је херојска одбрана Београда и јунаштво које је красило десетковани Сремски одред на челу са мајором Гавриловићем.

Трећом категоријом девастације Београдске тврђаве изгубљена је могућност за ревитализацију Доњег града као што је то планирано од првог урбанистичког пројекта 1867. године, преко свих Детаљних урбанистичких планова, закључно са ДУП-ом Калемегдана 1969. године.

Напуштањем после 150 година концепта Београдске тврђаве као градског парка са културно - историјским споменицима и доношењем Плана детаљне регулације 2012. године „Београдска тврђава са Калемегданом је изгубила могућност да буде уређена као јединствена целина, јер је функционално и естетски стављена у службу „К-Дистрикта”, без обзира на последице које су трајне. Вишедеценијска тежња за ревитализацијом историјског језгра града због новонасталог урбанизма престаје да постоји”.

О трајним последицама које је претрпео Доњи град, изградњом стамбено-пословног комплекса којем ту није место, морала је да води рачуна пре свега Скупштина града Београда, чији су одборници без икаквог осећаја одговорности усвојили План детаљне регулације 2012. године, а да не говоримо о одговорности Републичког Завода за заштиту споменика културе који је 2018. године, приликом давања сагласности за изградњу „К-Дистрикта”, исту сагласност дао у циљу **„потребе афирмисања пословних капацитета и јавних услуга у простору стамбено-пословне зоне Београдске тврђаве.**

За разлику од 2018. године, када је Београдска тврђава по 156 пут у својој историји поново нападнута са Савске и Дунавске стране, али овај пут од стране домаћих окупатора, потпомогнутих од стране домаћих сарадника, планираном изградњом

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Гондоле и „К-Дистрикта”, када је усвајан Детаљни урбанистички план „Калемегдан“ 1969. године, на стубу одбране Калемегданске тврђаве налазили су се челници града Београда.

Поред тога што је ДУП Калемегдан 1969. следио низ Генералних урбанистичких планова о Калемегдану као заштићеном културно - историјском споменику културе, представљао је истовремено и производ стручног знања Урбанистичког завода града Београда, са једне, и настојања челника Скупштине града Београда предвођених тадашњим председником Скупштине града Београда Бранком Пешићем са друге стране, да очувају Београдску тврђаву са основним циљем да тврђава са Горњим, Доњим градом и целим Калемегданом као целином остане заштићен културно историјски споменик, која ће град Београд сврстати у ред светских метропола са најлешим парковима.

Тадашњим челницима града Београда, урбанистима и стараоцима културних добара - Заводима за заштиту споменика културе, девастација у спрези са корупцијом најважнијег културно - историјског споменика културе у Београду, не само да је била страна, већ и апсолутно незамислива, те је оно што их је красило била искључиво љубав према свом главном граду, поштовање предака и величанствене историје града Београда чији је симбол Београдска тврђава.

Четврта категорија девастације представља афирмацију новоградње на простору где новоградњама није место, односно на простору где се налазило предграђе средњовековног града, на простору где се налазила турска гласија - тврђава из турског периода, на простору где су се налазили бедеми, шанчеви, капије Аустријске барокне тврђаве, односно на простору где су започети урбанистички и инфраструктурни пројекти у супротности са интересима Београдске тврђаве као споменика културе.

Проширењем Дунавске улице и изградњом вишеспратница које су се надвиле над најрепрезентативнијим делом Доњег града - Видин капијом са мостом и воденим ровом који су се ту некада налазили, омогућено је да водени ров са мостом остане заувек прекривен земљаним насипом, упркос изванредној очуваности и могућности њихове рестаурације, како је то према ДУП-у Калемегдан 1969. било пројектовано. Иста судбина задесила је и Дунавску капију и средњовековно пристаниште, чија је рестаурација као историјских споменика такође била планирана и пројектована.

Решењем Завода за заштиту споменика културе 1965. године Београдска тврђава проглашена је спомеником културе, која обухвата Горњи Калемегдан, Мали Калемегдан и Доњи град са уцртаним границама споменика, да би потом 1979. године и Одлуком Скупштине Републике Србије Београдска тврђава била проглашена спомеником културе од изузетног значаја, дакле спомеником културе са највишим степеном заштите.

Као таква Београдска тврђава уписана је у Регистар споменика културе, где је **остала уписана и данас са границама које нису мењане**. Решење Завода за заштиту споменика културе из 1965. године, као и Одлука Скупштине Србије из 1979. године којом се утврђује да је Београдска тврђава споменик културе од изузетног значаја са

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

својим границама, **никада није стављена ван снаге, нити поништена, те и данас као таква производи правно дејство.**

Сведоци смо међутим једне апсурдне и противправне ситуације да Београдска тврђава са Калемегданом **у својим утврђеним границама** и данас слови **као споменик културе** од изузетног значаја и да је као таква под **редним бројем 3. уписана у Централни регистар споменика културе**, те је супротно Одлуци Скупштине Републике Србије као највишег органа власти, на простору споменика културе од изузетног значаја никао „К-дистикт” као стамбено-пословни комплекс Београдске тврђаве који са спомеником културе нема никакве везе.

Према мишљењу Савета највећу одговорност за девастацију Београдске тврђаве, поред Скупштине града Београда, сноси Републички завод за заштиту споменика културе чија је законска обавеза била да се стара о заштити споменика културе од изузетног значаја и да обезбеди поштовање Одлуке Скупштине Републике Србије којом је Београдска тврђава добила такав статус.

У оквиру активности у погледу заштите Београдске тврђаве као споменика културе, Републички завод је у складу са законом био легитимисан да се супротстави доношњу Плана детаљне регулације 2012. године, којим се део ДУП-а Калемегдан 1969. мења, односно, којим се мења намена тог споменика културе супротно Одлуци Скупштине Србије која никада није стављена ван снаге и која и данас производи правно дејство.

Међутим, уместо тога, Републички завод, супротно својој функцији у очувању споменика културе даје 2012. године своју сагласност на урбанистички пројекат *Zahe Nadid Arhitect* којом се мења намена овог споменика културе, који међутим није заживео због противљења стучне јавности и грађана Београда који су се супротставили девастрацији Београдске тврђаве.

Такође, Републички завод за заштиту споменика културе је био легитимисан да уместо што је 2018. године издао Услове за предузимање мера техничке заштите и *de facto* дао сагласност за изградњу „К-Дистикта” о чињеници да се планира изградња стамбено-пословног комплекса на простору споменика културе од изузетног значаја, обавести о томе Министарство културе Републике Србије, које је на основу тог обавештења могло Влади Републике Србије поднети предлог за обустављање од извршења просторних и урбанистичких планова којима се не обезбеђује заштита и коришћење Београдске тврђаве као културног добра, односно споменика културе од изузетног значаја.

У кокретном случају не сме се занемарити ни одговорност Министарства културе Републике Србије које је према одредбама Закона о културним добрима, који је био на снази у предходном периоду, имало обавезу вршења надзора над применом овог закона, што је између осталог подразумевало контролисање испуњости прописаних услова за чување, одржавање и коришћење културних добара, односно извођење радова на њима, обуставу радова које се изводе супротно утврђеним условима заштите и коначно нареди привремене мере с обзиром да је претила опасност да се културно добро уништи, односно оштети.

Поред наведеног, треба имати у виду и чињеницу да се Текстилна фабрика „Беко“, налазила на простору Београдске тврђаве као споменика културе од изузетног

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

значаја, те је и њен промет, односно продаја као саставног дела споменика културе по мишљењу Савета био упитан.

У Извештају је наведено да је ДУП-ом Калемегдан 1969. било предвиђено њено измештање, односно уклањање са простора споменика културе, те куповина „Бека“ 2007. године, од стране Грчке компаније „Ламда Дивелопмент“, када је поменути ДУП Калемегдан 1969. био на снази, није могла да доведе до изградње пословно-стамбеног комплекса “Беко“, на том простору, те је поред противљења стручне јавности и то био разлог што се није отпочело са његовом изградњом.

Планом детаљне регулације 2012. године, чију израду је финансирао инвеститор, део ДУП-а Калемегдан 1969. на простору где се налази Текстилна индустрија „Беко“ је стављен ван снаге, те је уместо њеног измештања, односно уклањања наведено да је у питању објекат који има историјску вредност, који је изграђен 1931. године као Завод за израду војне одеће, имајући своје место као један од војних објеката из периода када је тврђава и велики део Калемегдана имала војну функцију, те да га је потребно рестаурирати налик Војно-географском институту у Горњем граду - данашњи Војни музеј. Након доношења Плана детаљне регулације, 2017. године уследила је куповина „Бека“ од стране компаније Калемегдан дивелопмент (Kalemegdan development) д.о.о. Нови Сад, односно инвеститора стамбено-пословног комплекса „К-дистрикт”.

С обзиром да је Планом детаљне регулације 2012. године предвиђено да се зграда „Бека” неће уклањати, односно да ће остати саставни део Београдске тврђаве на чијем се простору и у оквиру чијих граница се налази, Републички завод за заштиту споменика културе је у складу са одредбама Закона о културним добрима који је био на снази у то време, био носилац права прече куповине предметне непокретности.

Према мишљењу Савета, зграда Текстилне индустрије „Беко“ иако није као засебан објекат проглашена спомеником културе, као што то није ни Војни музеј на Калемегдану, оне представљају саставни и неодвојиви део Београдске тврђаве као споменика културе у целини, те следствено томе, зграда Бека као саставни део споменика културе није могла 2017. године бити продата трећем лицу, пре него што предходно није била понуђена на продају Републичком заводу за заштиту споменика културе по праву прече куповине у складу са законом.

Савет нема сазнања о томе да ли је од стране продавца Грчке компаније Проперти дивелопмент (Property development) д.о.о Београд, 2017. године, зграда „Бека” по праву прече куповине прво била понуђена на продају Републичком заводу за заштиту споменика културе и да ли се Завод о томе изјаснио. Уколико пак то није био случај, те је уговор о купопродаји 2017. године закључен без понуде и изјашњења Републичког завода за заштиту споменика културе, такав уговор је према мишљењу Савета био ништав у складу са одредбама Закона о културним добрима и Закона о промету непокретности.

Имајући у виду да је кроз издавање Услови за предузимање мера техничке заштите 2018. године, Републички завод за заштиту споменика културе имао сазнање да је зграда „Бека“ продата трећем лицу, Завод је имао обавезу да у складу са одредбама

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Закон о промету непокретности у законском року заштити своје право и поднесе тужбу за поништај уговора о купопродаји, што очигледно није учинио.

Поред напред наведеног, Републички завод за заштиту споменика културе имао је обавезу да надзире спровођење испуњења Мера техничке заштите које је издао за изградњу „К-Дистикта” у погледу спратности објеката који се зидају на простору Београдске тврђаве, њихове висине и највише коте која је прописана, реконструкције зграде „Бека”, њену спратност, дозиђивање, адаптацију и изградњу подземних етажа, као и да прибави документацију од инвеститора за завршене објекте, те да у складу са својом законском обавезом предузме мере и активности у погледу отклањања евентуалних неправилности, односно мере у погледу враћања у провобитно стање у складу са законом.

Да ли постоје елементи системске корупције приликом припреме изградње „К-Дистикта” и у току поступка издавања, одобрења, сагласности и грађевинских дозвола инвеститорима које су уследиле, Савет није позван да процењује, међутим, индикативна је чињеница на коју је указано у овом Извештају да су станови у „К-Дистикту” од стране инвеститора продавани унапред током 2018. године, пре њихове изградње и пре издавања било какве сагласности надлежних органа или грађевинских дозвола за њихову изградњу, што наводи на **закључак да је све унапред договорено и трасирано.**

Наиме, на простору споменика културе од изузетног значаја - Београдске тврђаве чије границе нису мењане и који је то својство добио Одлуком највишег органа власти - Скупштине Републике Србије, која никада није стављена ван снаге, нити поништена, у тренутку када не постоје грађевинске дозволе и остала одобрења и сагласности за изградњу „К-Дистрикта”, Владимир Гогољев, испред инвеститора Калемегдан дивелоппмент 2018. године за Бирн изјављује **„да је продао 110 станова за нешто чега нема”, као и да се станови продају путем сајта по цени од око две и по хиљаде евра по квадрату, као да „су се станови распродали због ниске цене квадрата и локације у центру града..., бар 50 посто је продато преко наших личних познанстава, а још немамо ни грађевинску дозволу”.**

Када се томе дода и чињеница да је такође, према сопственом исказу, Владимир Гогољев изјавио да се на куповину зграде Текстине индустрије „Беко” која се налази на заштићеном простору Београдске тврђаве на коме ће се градити стамбено-пословни комплекс „К-Дистрикт”, одлучио 2017. године након што му је то саветовао Милутин Фолић који је у то време обављао функцију Градског урбанисте града Београда, који је након што му је престала функција, преко своје новоосноване фирме „Sillage“ марта 2019. године, (пре издавања грађевинске дозволе) продавао Гогољеве непостојеће станове, можемо говорити о индицијама о постојању системске корупције, која је унапред организована и у којој су учествовали поред инвеститора, Градска управа града Београда, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Републички завод за заштиту споменика културе, који су своја одобрења, сагласности и решења донели након што су непостојећи станови продати.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

У конкретном случају, поред индиција о евентуалном постојању системски организоване корупције, можемо говорити и о индицијама о евентуалном постојању трговине утицајем, када се има у виду изјава тадашњег Градоначелника града Београда Синише Малог у фебруару 2018. године на презентацији „К-Дистрикта”, да ће „К-Дистрикт” **„у потпуности променити физиономију тог дела града“**, односно **„да су ту и Сава и Дунав, ту је и Калемегдан и овај пројекат ће се потпуно уклопити у историјско језгро нашег града“**, као и однос Милутина Фолића тадашњег Градског урбанисте града Београда са Владимиром Гогољевим власником инвеститора Калемегдан дивеломент, од препоруке да 2017. године купи непокретност Текстилна индустрије „Беко“, где ће се градити „К-Дистрикт”, преко издавања Урбанистичког пројекта од стране Градске управе маја 2018. године, до посредовања у продаји тих станова од стране предузећа „Sillage” у власништву Милутина Фолића почев од марта 2019. године, након што му је престала функција. Као што то напред наведено, није на Савету, осим навођења индиција, да процењује да ли је у току припрема за изградњу или током саме изградње „К-Дистрикта” или приликом донешења одлука надлежних органа, било елемената системски организоване корупције или трговине утицајем, као што није на Савету да процењује да ли у конкретном случају постоје елементи кривичног дела уништења, оштећења или чињења неупотребљивим туђе ствари која представља културно добро, заштићену околину непокретног културног добра, односно добра које ужива предходну заштиту или пак неког другог кривичног дела против културних добара. Оно што је Београдску тврђаву први пут од њеног постојања на велика врата увело у ред светске културне баштине, када је Београд постао бедем и последња линија одбране хришћанства 1456. године приликом опсаде Турака и његове одбране после пада Константинопоља, представља чињеница да се у његову част и данас по наредби папе Калиста Трећег све хришћанске цркве у свету оглашавају звонима тачно у подне у знак победе хришћана над Турцима. Оно што је, дакле извесно јесте да Београдска тврђава не представља само културну и историјску баштину Српског народа и његовог колективитета, већ представља универзални споменик културе који спада у светску културну баштину као непосредни сведок бурне историје Балканског полуострва и Европе у целини. Изградњом стамбено-пословног комплекса „К-Дистрикт” на простору споменика културе од изузетног значаја и девастацијом Београдске тврђаве прекршене су бројне међународне конвенције које је ратификовала Република Србија као што су Европска конвенција о заштити археолошког наслеђа, Конвенција о заштити европског архитектонског блага, Европска конвенција о пределу, Конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво. Међутим, најтежа последица девастације, односно уништења Београдске тврђаве као споменика културе, представља трајно нарушавање њене основне вредности што ће засигурно угрозити или спречити номинацију Београдске тврђаве на УНЕСКО-ву листу светске баштине у оквиру „Граница Римског царства“. Номинација је била значајна не само зато што би Београдска тврђава постала део светске културне баштине, већ и зато што би УНЕСКО њеним очувањем и заштитом као културног добра спречио њено урушавање и пропадање.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Као што је то већ наведено у овом Извештају, део Београдске тврђаве са Дунавске стране је после две хиљаде година успешног одолевања трајно уништен и поред тога што је као споменик културе од изузетног значаја уживао заштиту највишег степена Одлуком највишег органа власти – **Скупштине Републике Србије, која никада није поништена, нити стављена ван снаге.**

Оно што није пошло за руком разним страним освајачима, пошло је за руком домаћим, оно што су страни освајачи привремено окупирани, домаћи су окупирани трајно, оно што је након страних освајача остајало, могло се обновити, док су после домаћих остале трајне и непоправљиве последице.

Иван Мештровић аутор тријумфалног споменика „Победник” на Калемегдану који је подигнут 1928. године, на десетогодишњицу пробоја Солунског фронта није могао ни сањати да ће његова бронзана фигура са кечетом на глави, са соколом у левој руци и спуштеним мачем у десној, која симболизује и слави слободарски дух народа у чију част је споменик подигнут, чија је висина доминирала Београдском тврђавом, остати у сенци стамбено-пословног комплекса названог „К-Дистрикт” **чија га висина надмашује.**

Грађанима Београда и његовим посетиоцима остају слике и сећања на град које је имао своју душу и слободарски дух, чији је симбол била Београдска тврђава чију би девастацију најбоље описале речи Голде Меир, премијерке Израела, која је између осталог рекла: *„Ако желите да изградите земљу у коју ће се вратити њени синови и кћери, ако желите да изградите земљу из које ће они отићи само током празника, ако желите да градите земљу која неће имати осећај страха од тога шта им будућност носи, потребно је да направите само два корака: 1. Да корупцију изједначите са издајом, а корумпиране званичнике са издајницима, до седме генерације“.*

1.2.Извештај о стечајним поступцима

Савет за борбу против корупције доставио је 5.9.2023. године Влади Републике Србије Извештај о стечајним поступцима. Извештај је достављен и Генералном секретаријату Владе РС.

У овом Извештају Савет је ставио акценат на стечајне поступка које спроводе Агенција за лиценцирање стечајних управника и Агенција за осигурање депозита. Обе агенције спроводе стечајне поступке, односно налазе се у улози стечајних/ликвидационих управника над субјектима који располажу јавном својином и чија је делатност уређена законима.

Оснивањем агенција и бројним изменама закона о стечају очекивало се да ће јавна својина у стечајном поступку бити заштићена од несврсисходног трошења, који се пре свега односе на велике трошкове стечајног поступка, дуге судске спорове, продају имовине по багателним ценама, нетранспарентност поступака и др.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Савет је у свом раду имао притужбе власника приватних субјеката у стечају који су износили тврдње да се нерационално, несврсисходно и непотребно троше средства у поступку стечаја. Такође су указивали на нетранспарентност поступака, на прање новца, на немогућност потпуне контроле над пописом и уновчењем имовине, као и на признавање потраживања поверилаца која су стечајни управници признавали, а која по мишљењу власника субјеката у стечају нису основана.

На основу појединачних представки које је добијао, а које се односе на стечајне поступке субјеката у приватном власништву, Савет сходно својим надлежностима није могао да уради извештај због недоступне документације.

Када је у питању стечај над субјектима у јавној својини одређена документација је доступна Савету и он је те податке анализирао у овом Извештају. Подаци се односе на неколико последњих година и не дају праве размере, о којим вредностима се ради у односу на укупан број субјеката у стечајном поступку, укупној књиговодственој вредности стечајне масе, уновчењу имовине, укупним трошковима стечајног поступка и др., имајући у виду да стечај над одређеним финансијским институцијама траје двадесет година.

Подаци које Савет приказује у Извештају, иако се односе на ограничен период, могу дати јасну слику, да ни јавна својина исто као ни приватна нису у поступку стечаја/ликвидације заштићени.

Наиме, јасно је да стечајни поступци у просеку дуго трају и да нажалост они немају ограничен „рок трајања“, да се судски спорови у вези стечаја мере хиљадама предмета, да су трошкови стечајног поступка већи од остатка имовине која припада власницима капитала, да су награде стечајним управницима огромне а контрола њиховог рада занемарљива.

Никакву контролу у раду немају ни Агенција за лиценцирање стечајних управника, као ни Агенција за осигурање депозита, што се посебно одражава на продају имовине дужника финансијских институција у стечају/ликвидацији.

Иако се продаја потраживања банака у стечају обавља под велом транспарентности, остају бројне непознанице, примера ради, како је имовина велике вредности коју чине атрактивно грађевинско и пољопривредно земљиште, продавана као тешко наплативо потраживање. Како је могуће да купац таквог потраживања у само једној години прикаже нето добит од преко 40 милиона евра, а да је претходне године имао губитак у пословању и без икакве имовине. Ко таквом субјекту без икаквог бонитета одобрава милионске кредите наравно изражене у еврима.

Коначно, како то Агенција за осигурање депозита проверава учеснике на тендеру за продају тешко наплативих потраживања од преко милијарду евра, да ли је довољно основати фирму са хиљаду динара, изнајмити канцеларију, конкурисати и победити на тендеру?

Ако се има у виду да највећи број поверилаца финансијских институција у стечају/ликвидацији, са укупним признатим потраживањима од 2,7 милијарди евра, треба да се намири управо из продаје имовине дужника тих институција, онда је јасно колико су њихова потраживања угрожена. Наиме, велики број вредних непокретности које су биле у власништву банака су временом продате, тако да

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

највеће учешће у стечајној маси банака из које се намирују њени повериоци чине потраживања банака од њихових дужника.

Када се потраживања осам највећих банака од преко хиљаду њених дужника у износу преко милијарду евра продају за 46 милиона евра, јасно је да ће за поделу повериоцима из стечајне масе, након намирења свих трошкова остати симболична сума.

Колико су повериоци банака били упознати са оваквом продајом имовине банака и колико је овај поступак за њих транспарентан Савет нема информацију, осим сумње да се о овој трансакцији у јавности мало зна. Сумња Савета проистиче из чињенице, да је Агенција за осигурање депозита сугерисала Савету да се у приложеним прегледима, које је доставила на захтев Савета, налазе подаци чија је тајност заштићена одредбама Закона о банкама и Закона о стечају, као и уговорима са дужницима и пријемницима потраживања.

Агенција за осигурање депозита је даље навела да су подаци осетљиви и да их Савет у складу са процедурама обелодани најмањем могућем броју овлашћених лица и да се њима рукује уз максималну заштиту њиховог интегритета и тајности.

Овакво сугерисање Савету од стране Агенције за осигурање депозита је несхватљиво, с обзиром да табеларни подаци достављени Савету не само да не треба да буду тајни већ изузетно транспарентни.

Поставља се питање како је онда Агенција продавала транспарентно имовину дужника банака ако су подаци о тој имовини тајни. Такође, након продаје те имовине јавним оглашавањем, подаци о учесницима и исходу тендерске продаје, односно купцима и постигнутој продајној вредности, такође морају бити доступни јавности. Подаци о купцима те имовине, односно тешко наплативих потраживања банака у стечају, такође су јавно доступни јер се објављују у АПР-у.

Измене Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање („Сл. гласник РС“ бр.14/15 и 44/18-др.закон), настале су из потребе да се додатно побољша правни оквир за заштиту права поверилаца и обезбеди већа транспарентност података између поверилаца и Агенције за осигурање депозита као стечајног/ликвидационог управника.

Овако поступање Агенције упућује на закључак да се закони и измене закона најчешће не примењују у пракси и да је њиховим честим изменама у судским поступцима тешко утврдити по ком закону се одређени поступци воде.

Шта су све отежавајуће околности у судским поступцима, којих је само у стечају финансијских институција било преко девет хиљада, Савет нема информацију, као ни о поступцима којих је преко осам хиљада, а који се воде пред привредним судовима Републике Србије у стечају осталих привредних субјеката.

Огроман број судских поступака, огромни трошкови стечаја, све мања вредност стечајне масе, огромна потраживања поверилаца, међу којима је највеће потраживање Републике Србије, указују да се за такву ситуацију не назире скоро решење. У таквим околностима само је добро стечајним управницима, јер се награде за њихов рад исплаћују док постоји стечајна маса. Такође и Агенције у улози стечајних управника имају законом обезбеђена средства за њихово функционисање, а никакву одговорност за свој рад.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Несумњиво је да ће највећу штету овако вођених стечајних поступака претрпети повериоци и власници капитала субјеката у стечају и да је она протоком времена само већа.

Због свега наведеног Савет је у Извештају о стечајном законодавству из 2016. године дао препоруке са образложењем Влади Републике Србије, које нажалост нису разматране, а које су актуелне и након протока времена од шест година.

Подсећања ради Савет ће их поменути и у овом Извештају, са додатним препорукама, имајући у виду нове околности у последњих шест година.

1.3.Извештај о бесповратним средствима

Савет за борбу против корупције доставио је 20.11.2023. године Влади Републике Србије Извештај о бесповратним средствима. Извештај је достављен и Генералном секретаријату Владе РС.

Обимна документација о додељеним бесповратним средствима, достављена Савету од министарстава и институција била је предмет анализе Савета, уз напомену да су у Извештај унети збирни подаци о додели бесповратних средстава, не и појединачни по корисницима, управо због њихове обимности.

Појединачни подаци послужили су Савету да сагледа који су субјекти добијали бесповратна средства, било да је реч о институцијама, предузећима, предузетницима, невладиним организацијама, удружењима, савезима.

Имајући у виду надлежности Савета и изузетно велики број субјеката којима су додељена средства, Савет не може оценити да ли су средства додељена сваком субјекту, сврсисходно и законито потрошена. Због тога Савет у овом Извештају износи уочене опште појаве и проблеме присутне код свих министарстава и институција које су биле предмет анализе.

Општи закључак се односи на то, да су потрошена значајна буџетска средства мерена милијардама евра посматрано у периоду 2019-2022. година, да у највећој мери министарства нису вршила анализу сврсисходности потрошених средстава, као и њихову праву контролу трошења.

Највећи износ бесповратних средстава из буџета Републике Србије у посматраном периоду 2019 -2022. година пренело је корисницима Министарство привреде, у сарадњи са Развојном агенцијом и Фондом за развој.

Велики број субјеката (стотине хиљада) добило је бесповратна средства преко ове три институције, а посебно у периоду корона вируса, што се може видети из података датих у Извештају.

Министарство привреде није доставило податак Савету колики је број грађана са држављанством Републике Србије, у својству физичких лица, добило помоћ и у ком укупном износу, па није јасно колико су та средства додатно оптеретила буџет Републике Србије. Неспорна је чињеница да су бесповратна средства привреди и грађанима дељена неселективно, уз додатно задуживање Републике Србије.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Поред тога у Извештају није наведен ни износ бесповратних средстава у периоду 2019-2022. година датих за подстицај инвестиција, а који је доступан на сајту Министарства привреде-Сектор за инвестициона улагања.

Савет се о додели тих бесповратних средстава бавио и у свом Извештају о додели државне помоћи привредним субјектима у Републици Србији, који је објавио на свом сајту и проследио Влади Републике Србије 2018. године. На основу података из тог Извештаја Савета, у периоду 2014-2017. године 57 инвеститора (од којих само седам из Србије) добило је бесповратна средства у износу од 239,5 милиона евра.

У том Извештају Савет је, између осталих препорука Влади РС, дао и препоруку да се промени Закон о улагањима, имајући у виду да је не мали број страних инвеститора и поред значајних бесповратних средстава добијених из српског буџета, након истека мониторинг периода одлазио из Србије остављајући раднике без посла, уз остале штетне последице.

Анализом података осталих министарстава може се видети, да су и поред скромног републичког буџета, значајна средства издвојена за спорт, информисање, културу, науку, заштиту животне средине, туризам, саобраћај, социјалну заштиту.

Из појединачних табела о крајњим корисницима средстава, у које је Савет имао увид, а који због обимности нису приказани у Извештају, министарства бесповратна средства поред привредних субјеката додељују невладиним организацијама, разним удружењима, савезима, задужбинама.

Њихова бројност и трошкови који прате њихово функционисање свакако значајно умањују средства намењена за сврху за коју су основани, па се поставља питање да ли су у том броју економски и социјално сврсисходни.

Такође, из појединачних података достављених Савету, може се видети да није мали број спортских савеза и предузећа којима Министарство спорта опредељује значајна средства, а да та средства не прати и ниво спортских активности.

У периоду 2019-2022. године преко Министарства спорта пренето је 22,2 милијарде динара бесповратних средстава или око 187 милиона евра. На основу којих критеријума савези и остали корисници добијају бесповратна средства, Савет нема информацију.

Проблем прерасподеле бесповратних средстава у оквиру једне институције изражен је и код Министарства за заштиту животне средине. Наиме, ту је највећи износ бесповратних средстава у периоду 2019-2022. године од 14,2 милијарде динара или око 120 милиона евра додељен привредним субјектима који врше прераду секундарних сировина. Примарни интерес тих приватних предузећа је да што више прераде секундарних сировина јер од тих количина зависи колика ће бесповратна средства добити и остварити свој профит. Какав је опште друштвени интерес, односно колико се тиме штити животна средина није познато, јер се Министарство тиме не бави, није прописана контрола трошења добијених бесповратних средстава, а приватна предузећа- рециклери немају обавезу да добијена бесповратна средства улажу у нову опрему и нове технологије.

Често се у јавност износи чињеница да се недовољно средстава одваја за науку и технолошки развој, што се може узети са одређеном резервом, имајући у виду да се значајна средства издвајају за разне научне институте, од којих су неки

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

приватизовани, неки оснивани кад су постојали велики системи попут „Иве Лоле Рибар“ и бројни други чији је допринос науци дискутабилан. Податак да је само за Институт „Винча“ у периоду 2019-2022. године исплаћено преко 42 милиона евра, показује да се ради о не малим средствима која се издвајају из републичког буџета. Какав је допринос науци од стране института остаје непознаница јер се Министарство тиме не бави.

Међу министарствима преко којих су пренета значајна бесповратна средства из буџета, а које не врши анализу сврсисходности трошења тих средстава, је и Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Наиме, то Министарство и то Сектор за друмски транспорт, путеве и безбедност саобраћаја исплатило је аутобуским и такси превозницима преко пет милијарди динара или око 43 милиона евра највише у 2021. години. Наведена средства је користило 654 аутобуска превозника и 2569 такси превозника. Контрола исплате и трошења није било, као ни анализе сврхе доделе, односно какав је општи интерес.

Незнатно већи износ односно око 5,5 милијарди динара исплаћен је у периоду 2019-2022. године преко Фонда за развој, на име подршке развоју предузетништва, подршке почетницима, подршке женама и младима, односно женском предузетништву. Овај износ бесповратних средстава пет пута је мањи и од износа исплаћеног преко Министарства спорта разним спортским савезима, предузећима и појединцима.

Бесповратна средства субјектима додељивана су из републичког буџета, нешто мање из међународних донација.

Савет нема податак колико је пројеката у Србији финансирано из средстава Европске уније, јер по наводима Министарства за европске интеграције, информације поседују крајњи корисници и наведене одговарајуће структуре у оквиру Министарства финансија и Делегације Европске уније у Београду.

У зависности од надлежности, извора и износа финансирања бесповратних средстава, Савет је у закључку акценат ставио на неколико наведених министарстава, која заједно са осталима имају изражен проблем контроле и сврсисходности трошења бесповратних средстава.

Бесповратна средства која су додељена разним субјектима у периоду 2019-2022. године у износу од неколико милијарди евра нису мала, имајући у виду економску развијеност Републике Србије. Због тога се очекивало да даваоци тих средстава (министарства и друге институције) врше озбиљну контролу њиховог трошења. Такође, обавеза министарстава је да се средства додељују селективно по приоритетима, на основу детаљних анализа додељиваних средстава из ранијих периода, односно на основу утврђених параметара колико се њиховом доделом побољшава укупан привредни и друштвени амбијент у Републици Србији, па самим тим и живот сваког њеног грађанина.

Наиме, све институције су одговориле Савету да је начин контроле уређен или одговарајућим уредбама или самим уговорима са корисницима бесповратних средстава. Најчешћи вид контроле по наводима институција односи се на достављање наративних и финансијских извештаја корисника средстава даваоцу тих средстава- министарствима. Поред тога министарства су навела да је вршена и

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

теренска контрола корисника бесповратних средстава, да је за контролу надлежна и буџетска инспекција, као и да су даване одређене гаранције (соло менице).

Невероватан је податак да стотине хиљада корисника бесповратних средстава у износу мерено милијардама евра, по наводима министарстава, користи та средства строго наменски без и једне злоупотребе. Закључак који се на основу тога намеће је да смо идеално друштво без корупције или да је изостала права контрола.

Ако се има у виду да постоје стотине хиљада извештаја (наративних и финансијских) које су корисници бесповратних средстава у обавези да достављају министарствима, поставља се питање ко то у самом министарству у том броју може да их контролише и колико је компетентан за то. Такође, колики је број извршилаца потребан за теренску контролу, а о буџетској инспекцији није потребан коментар с обзиром да је Савет у претходном периоду цео Извештај посветио значају буџетске инспекције и њеним недовољним капацитетима.

По свему судећи код свих министарстава форма је задовољена, односно контрола бесповратних средстава је прописана разним уредбама или уговорима, а како се она у пракси спроводи најбољи је показатељ да од свих 27 институција које је Савет обрадио постоје три наведена случаја за који су покренути некакви поступци након контроле, који су у току и чији је исход непознат.

Поред тога, што је апсолутно јасно да осим формално уговорене контроле расподеле и трошења бесповратних средстава, суштинске контроле нема, забрињава чињеница да министарства у највећој мери не врше озбиљне анализе сврсисходности утрошених средстава. Као што се може видети у Извештају, велики број институција је одговорио да не врши анализе, или их врши након три године, док је њих неколико дало паушално образложење без конкретних показатеља.

Из достављене документације Савету, од стране министарстава није се могло закључити да ли су бесповратна средства додељена разним субјектима у складу са економским начелима ефикасности и ефективности, односно планираним циљевима. Самим тим није могуће утврдити однос расхода и оствареног јавног интереса.

Због тога Савет сматра да се област додељивања бесповратних средстава мора унапредити имајући у виду, да иако су потрошене милијарде евра на име помоћи привреди и грађанима, то се није значајно одразило на стандард грађана, њихово боље образовање, животну средину, бољу здравствену и социјалну заштиту, објективно информисање, културне садржаје и тако даље.

2. Остале активности

2.1. Сарадња са државним органима

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Савет за борбу против корупције је у 2023. години учествовао у изради Националне стратегије за борбу против корупције за период 2023-2028 и пратећег Акционог плана. За представника и члана Радне групе изабран је члан Савета проф. др Владан Јончић, који је активно учествовао на свим састанцима Радне групе.

Савет за борбу против корупције састао се 21. јуна 2023. године са директором Агенције за спречавање корупције Дејаном Дамњановићем. Састанку су присуствовали председник Савета проф. др Мирослав Милићевић као и чланови Савета проф. др Владан Јончић и Миољуб Виторовић. Тема састанка је била унапређење сарадње и постигнута је сагласност о закључивању Меморандума о сарадњи у делу који се односи на спречавање корупције и унапређењу интегритета на највишим извршним функцијама, у складу са препоруком Групе држава против корупције Савета Европе (ГРЕКО) из Петог круга евалуације за Републику Србију.

Дана, 13. октобра 2023. године председник Савета за борбу против корупције проф. др Мирослав Милићевић и директор Агенције за спречавање корупције Дејан Дамњановић потписали су Меморандум о сарадњи, имајући у виду да борба против корупције захтева ефикасну и континуирану сарадњу свих релевантних институција.

Савет за борбу против корупције одржао је два састанка са министарком за европске интеграције Тањом Мишчевић 11. маја 2023. године и 29. јуна 2023. године. Испред Савета састанку су присуствовали сви чланови Савета. На састанку су разматране активности и обавезе Савета из Акционог плана за ПГ 23, као и рад, организација и Извештаји Савета, такође су министарки за европске интеграције достављени сви закључци и препоруке свих извештаја на којима је Савет радио од свог оснивања. На састанцима је договорено да се унапреди рад Савета, да се оствари боља комуникација и сарадња са Владом, као и да се пошаље Одлука за именовање два нова члана Савета.

2.2.Сарадња са међународним организацијама, институцијама, невладиним организацијама и новинарским удружењима

Потпредседник Савета проф. др Мирослав Милићевић учествовао је 25. јануара 2023. године као панелиста на форуму “Борба против заробљавања државе у Југоисточној Европи: Испуњавање обећања о европској владавини права“, који су заједнички организовали Центар за европске политике (ЦЕП) и Центар за студије демократије (ЦСД). Панел сесија у којој је потпредседник Савета учествовао била је под називом *Супротстављање заробљавању државе: разоткривање ризика од корупције*

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

у компанијама повезаним са политичким актерима, где је професор поменуо и извештаје Савета са посебним освртом на Извештај о приватизацији Института за водопривреду "Јарослав Черни" као и на ситуацију са пандемијом КОВИД-19.

Савет је учествовао и на бројним конференцијама и саветовањима које су се одржавале онлајн, преко ЗООМ апликације, као што су: конференције у организацији Транспарентност Србија; конференције и предавања у организацији Београдског центра за људска права, Партнери Србија, НУНС-а и УНС-а, БИРОДИ, Агенције за спречавању корупције, Повереника за информације од јавног значаја, УСАИД-а.

2.3. Поглавље 23

На састанку Подбора за правду, слободу и безбедност који је одржан је 29. и 30. марта 2023. године учествовао је потпредседник Савета проф. др Мирослав Милићевић и члан Савета Душан Слијепчевић, на којем су представљене најновије информације у вези са извештајима у којима су обрађени случајеви високе корупције као и активности Савета за претходни период.

На састанку Одбора за стабилизацију и придруживање који је одржан 11. јула 2023. године у Бриселу, учествовала је стручна сарадница Катарина Савић Степановић. На састанку су представљени подаци и информације које је Европска комисија тражила од сваке институције у складу са својим надлежностима и активностима из Акционог плана за поглавље 23.

Савет је у 2023. години Министарству правде и Агенцији за спречавање корупције редовно достављао кварталне извештаје о спровођењу активности из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23- Потпоглавље Борба против корупције.

2.4. Иницијативе Савета

МИШЉЕЊЕ САВЕТА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ОДРЕДБИ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ КОЈОМ СЕ ПРОПИСУЈЕ УКИДАЊЕ НАКНАДЕ ЗА КОНВЕРЗИЈУ ПРАВА КОРИШЋЕЊА У ПРАВО СВОЈИНЕ НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ЗА

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА И ДРУГА ПРАВНА ЛИЦА КОЈА СУ ПРИВАТИЗОВАНА НА ОСНОВУ ЗАКОНА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ПРИВАТИЗАЦИЈА, СТЕЧАЈНИ И ИЗВРШНИ ПОСТУПАК, КАО И ЗА ЊИХОВЕ ПРАВНЕ СЛЕДБЕНИКЕ

Није први пут да се од доношења Закона о планирању и изградњи 2009. године до данас покушава од стране законодавца, односно државе, супротно јавном интересу, предлагање законских решења према којима би се одређеним привилегованим категоријама лица омогућило стицање својине на грађевинском земљишту без накнаде, односно бесплатно.

Привредна друштва и друга правна лица која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак као и њихови правни следбеници предложеним Нацртом закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи који је објављен на сајту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре 27. 01. 2023. године, ослобађају се плаћања накнаде за претварање грађевинског земљишта у право својине, како је то прописано актуелним Законом о претварању права коришћења у право својине уз накнаду.

Нацрт закона предвиђа да се право својине на катастарској парцели уписује у корист лица које је уписано као власник објекта који се налази на тој парцели, односно лица које је уписано као носилац права коришћења на катастарској парцели на неизграђеном грађевинском земљишту, осим за лица чији је положај одређен законом који уређује спорт и удружења, земљорадничке и стамбене задруге и лица на која се примењују одредбе прописа Републике Србије и билатералних међународних уговора којима се уређује спровођење Анекса 6. Споразума о питањима сукцесије.

За поменута лица која се изузимају од примене напред наведеног начина стицања права својине на градском грађевинском земљишту, дакле за лица чији је положај уређен законом којим се уређује спорт, удружења и земљорадничке и стамбене задруге, односно за лица која су и даље обвезници плаћања накнаде за конверзију и лица на која се примењују одредбе прописа Републике Србије и билатералних међународних уговора којима се уређује спровођење Анекса 6. Споразума о питањима сукцесије, предвиђено је да ће се стицање права својине на грађевинском земљишту у јавној својини уредити посебним прописом.

Нацртом се предлажу измене Закона о планирању и изградњи којима се, иако се то у њему децидно не наводи, *de facto* укида Закон о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду („Сл.гласник РС“ бр. 64/2015 и 9/2020) за лица која су до сада имала обавезу да плаћају ту накнаду и то лица која су била или јесу привредна друштва и друга правна лица која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак као и њихови правни следбеници у статусном смислу, лица која су право коришћења на земљишту стекла после 11. септембра 2009. године, куповином објекта са припадајућим правом коришћења, од лица која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак, а који нису њихови правни следбеници у статусном смислу и лица - носиоци права коришћења на неизграђеном грађевинском земљишту у државној својини које је стечено ради

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

изградње у складу са раније важећим законима којима је било уређено грађевинско земљиште до 13. маја 2003. године или на основу одлуке надлежног органа.

Образложење Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, дато уз предложени Нацрт закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, када је у питању укидање накнаде за конверзију права коришћења у право својине за наведене категорије лица, не садржи јасне разлоге који су определили Министарство за овакав предлог, осим једне констатације у којој се наводи да је закључено „да се поред свих добрих резултата у досадашњем периоду, имајући у виду доношење нових прописа из области које утичу и на одредбе овог Закона, а нарочито прописа о заштити животне средине, приступило анализи постојећих решења, те да се у отвореној расправи о унапређењима закона предложеним изменама и допунама остварује неколико циљева“, међу којима се наводи и циљ који подразумева укидање Закона о конверзији уз накнаду за наведене категорије лица.

За разлику од штурог, односно готово никаквог образложења разлога за укидање Закона о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду за наведене категорије лица, које је објављено на сајту министарства, појашњење за поклањање грађевинског земљишта наведеним категоријама лица, дао је министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Горан Весић у току јавне расправе о предложеном Нацрту закона на састанку са представницима Савета страних инвеститора (ФИЦ) одржаном 20. 02. 2023. године, којом приликом је између осталог навео да ће предложене измене закона допринети бржем издавању грађевинских дозвола, као и да се предложеним изменама ставља ван снаге Закон о конверзији. Истовремено је истакнуто да ће укидањем наплате конверзије за претварање државног грађевинског земљишта у приватно власништво бити омогућено да се изгради 15 милиона нових квадрата, односно да ће изменама бити уведен ред и да ће се омогућити да се ради брже и подстаћи стамбена градња, с обзиром да постоји жеља да се више гради.

Такође, у току јавне расправе је истакнуто „да је захваљујући томе што је конверзија била услов за добијање грађевинског дозвола, она је заправо блокирала многе локације, пре свега локације земљишта на којима су предузећа која су стекла право коришћења тог земљишта у поступцима у којима се говорило у Закону о конверзији уз накнаду, дакле приватизованих предузећа, као и непокретности купљене у извршном или стечајном поступку“, те да је смисао укидања накнаде за конверзију у томе што ће она омогућити да многе локације које су сада „закључане“, односно неисплативе, постану исплативе за делатност изградње.

За разлику од наведених разлога истакнутих у јавној расправи којима се оправдава укидање накнаде за конверзију, исто министарство је у току јавне расправе приликом доношења Закона о претварању права коришћења грађевинског земљишта у право својине уз накнаду 2015. године изнело дијаметрално супротна мишљења наводећи да је „омогућено претварање права коришћења у право својине на грађевинском земљишту приватизованих предузећа и предузећа у стечају само уз тржишну накнаду“, дакле да је у складу са јавним интересом да се усвоји Закон о претварању права коришћења грађевинског земљишта у право својине уз накнаду.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Пар година касније на јавној расправи о предложеном Нацрту закона 2023. године, исто министарство као разлоге за укидање накнаде за конверзију која је раније била у складу са јавним интересом, наводи да је „циљ измена и допуна закона да се додатно унапреди што се може и задржи тренд раста у грађевини у Србији.

Савет за борбу против корупције се у претходном периоду веома озбиљно бавио системском корупцијом у Републици Србији и велику пажњу посветио корупцији у поступцима приватизације о чему је написао бројне извештаје које је доставио Влади. Анализом случајева приватизације уочено је кршење закона и прописаних процедура и утврђено да је извршена приватизација многих субјеката који су били уписани као носиоци права коришћења на грађевинском земљишту на коме је власник била држава.

Након анализе документације у предметима спорних приватизација Савет је утврдио да ни у једном предмету није процењивано право коришћења као елемент права својине, нити је процењена својина коју субјекат приватизације није ни имао на земљишту, те следствено томе у поступцима приватизације није отуђивано право коришћења, које није ни могло да се отуђи без одлуке државе која је располагала са правом коришћења.

Покушај да се уведе институт конверзије права коришћења у право својине без накнаде у корист купаца приватизованих субјеката, на начин да „трошкови прибављања права коришћења грађевинског земљишта обухватају укупну ревалоризовану цену капитала односно имовине исплаћену у поступаку приватизације, односно укупну ревалоризовану цену исплаћену за имовину или део имовине привредног друштва или другог правног лица у стечајном или извршном поступаку, као и друге стварне трошкове“ који је уведен Законом о планирању и изградњи 2009. године, осујећен је између осталог и подношењем Уставном суду Републике Србије иницијативе Савета за оцену уставности спорне одредбе којом се наведеним категоријама лица омогућава да без накнаде стекну право својине на грађевинском земљишту.

Уставни суд је поводом иницијативе Савета за борбу против корупције, донео Одлуку ГУз-68/2013 којом се утврђује да цитирана одредба Закона о планирању и изградњи није у сагласности са Уставом Републике Србије у чијем образложењу је наведено да приватизација не подразумева продају земљишта субјеката приватизације, без обзира на обим, врсту и тудулара права на земљишту, већ само промену власништва над друштвеним, односно државим капиталом у овим субјектима, те да је следствено томе неуставна одредба којом је омогућена конверзија права коришћења у право својине на грађевинском земљишту без накнаде.

Предложеним Нацртом закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи из 2023. године, поново се, међутим сада на још драстичнији начин у односу на Закон о планирању и изградњи из 2009. године, предвиђа могућност конверзије права коришћења грађевинског земљишта у право својине без накнаде, што не представља ништа друго до покушај да се поново наведеним привилегованим категоријама лица противно јавном интересу и на штету Републике Србије отвори

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

могућност да стекну право својине на грађевинском земљишту бесплатно, те да се тиме одигра и последњи чин пљачкашке приватизације у Републици Србији.

Могућност стицања права својине на грађевинском земљишту без накнаде, односно бесплатно, како је то предложено Нацртом закона о изменама и допунама закона, према мишљењу Савета не представља ништа друго до поклон државе привредним друштвима и другим правним лицима која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак као и њиховим правним следбеницима, стим што Савет сматра да би поред предмета поклона у виду грађевинског земљишта и намере поклонодавца (*animus donadi*) да увећа имовину поклонопримца на рачун своје имовине, чиме би били испуњени битни елементи овог доброчиног правног посла, министарство требало да у Нацрту предложених измена и допуна закона наведе и захвалност поклонопримца за учињени поклон за стечено право својине на грађевинском земљишту.

У складу са наведеним ставом којег је заузео Уставни суд Републике Србије, Савет за борбу против корупције сматра да је предложени начин стицања приватне својине на земљишту у државној, односно јавној својини без накнаде, противустанован, с обзиром да наведена привилегована лица, односно купци приватизованих субјеката на име цене капитала којег су купили, нису купили и земљиште на којем се приватизовани субјекти налазе.

Земљиште на коме се налази приватизована имовина, која је била у државној, односно јавној својини, није тржишно вредновано, нити је било предмет продаје, те следствено томе није продавано земљиште испод објеката, нити је његова вредност могла бити урачуната у купопродајну цену, јер би у супротном, да је обрачуната противвредност земљишта субјеката приватизације, цена приватизације била вишеструко већа.

У складу са Међународним рачуноводственим стандардима који се примењују на основу Закона о рачуноводству, капитал једног привредног друштва је износ који се добија на тај начин што се утврђује вредност укупне имовине друштва (у коју спадају све непокретности, објекти, опрема, акције и удели у другим привредним друштвима и друга права, односно све оно са чим друштво располаже) и од тог износа се одбију сва дуговања друштва по било ком основу, те је разлика добијена на тај начин капитал. Да би се тачно утврдио капитал, том поступку предходила је процена имовине привредног друштва, којом приликом није процењивано право коришћења, јер оно по својој суштини не представља право својине, с обзиром да у себи не садржи право располагања.

У складу са наведеним, плаћена цена за прибављање капитала привредног друштва у поступку приватизације, стечаја или извршења, није цена која је плаћена за прибављање права коришћења грађевинског земљишта које је предмет конверзије, те би омогућавање стицања права својине на грађевинском земљишту без накнаде наведеним категоријама лица, за њих представљало, као што је то већ наведено, ништа друго до поклон државе.

Сваки озбиљан инвеститор је приликом прибављања капитала привредног друштва у поступку приватизације, стечаја или извршења знао да право коришћења није право својине и да не стиче својину на земљишту.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Међутим, бројне тајкуне и инвеститоре у пљачкашкој приватизацији која је уследила уопште није интересовало нерегулисано питање својине која није била предмет процене капитала, већ им је напротив то одговарало, јер су куповином постизали више циљеве, попут прања новца и куповине субјеката приватизације по ниским, багателним ценама, надајући се да ће уз помоћ неке будуће власти бити у прилици да право коришћења претворе у право својине бесплатно, односно без накнаде.

Савет сматра да је спорна одредба Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи којом се укида накнада за конверзију права коришћења у право својине у супротности са уставним начелом јединства правног поретка које налаже да основни принципи и правни институти предвиђени законима којима се на системски начин уређује једна област друштвених односа буду поштовани и у посебним законима, односно Законима о приватизацији, стечају и извршењу и обезбеђују у конкретном случају.

Тако је у складу са напред наведеним, Законом о привредним друштвима, прописано да имовину друштва у смислу овог закона чине ствари и права у власништву друштва као и друга права друштва, да нето имовина - капитал у смислу овог закона јеста разлика између вредности имовине и обавеза друштва, а да је основни - регистровани капитал друштва новчана вредност уписаних улога чланова друштва у друштво која је регистрована у складу са законом о регистрацији.

Законом о приватизацији којим је прописано да је предмет приватизације друштвени, односно државни капитал у предзећима и другим правним лицима (субјекти приватизације), ако посебним прописима није другачије одређено, да је предмет приватизације и државни капитал који је исказан у акцијама или уделитема, ако услови и поступак продаје тог капитала нису другачије уређени посебним прописом, да се у поступку приватизације може продати имовина или део имовине субјекта приватизације, односно поједини делови субјекта приватизације, да је један од модела приватизације и продаја капитала, односно имовине субјекта приватизације која се спроводи путем јавног тендера или јавне аукције, да уговор о продаји капитала, односно имовине садржи између осталог и одредбе о коришћењу земљишта.

Законом о стечају којим је између осталог прописано да се стечај у смислу овог закона спроводи банкротством или реорганизацијом, да се под банкротством подразумева намирење поверилаца продајом, између осталог целокупне имовине стечајног дужника, да је стечајна маса целокупна имовина стечајног дужника у земљи и иностранству на дан отварања стечајног поступка, као и имовина коју стечајни дужник стекне током трајања стечајног поступка, да стечајни управник пописује ствари које улазе у стечајну масу уз назначење њихове процене у висини очекиваног уновчења, да је стечајни управник дужан да у року од 30 дана од дана преузимања имовине и права стечајног дужника састави почетни стечајни биланс у коме ће навести и упоредити активу и пасиву стечајног дужника, да по доношењу решења о банкротству стечајни управник започиње и спроводи продају целокупне имовине или дела имовине стечајног дужника, да се на купца када исплати цену преноси право својине на купљеној имовини без обзира на раније уписе и без терета као и без икаквих обавеза насталих пре извршене купопродаје, као и да ће стечајни

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

судија решењем констатовати да је продаја извршена и наложити по правоснажности решења одговарајућем регистру упис права својине и брисање терета насталих пре извршене продаје, односно упис других права стечених продајом.

Законом о извршењу и обезбеђењу којим је прописан поступак принудног намирења потраживања и обезбеђења потраживања на основу домаће или стране извршне или веродостојне исправе и којим је предвиђено да је средство извршења ради остваривања новчаног потраживања између осталог и продаја непокретности, а да су предмети извршења ствари и права на којима се по закону може спровести извршење ради остваривања потраживања, да је потребно да извршни поверилац уз предлог за извршење и предлог за спровођење извршења на непокретности, поднесе извод из јавне књиге као доказ о томе да је непокретност уписана као својина извршног дужника.

Наиме, из наведених законских одредби, неспорно произлази да је предмет приватизације био друштвени односно државни капитал, без обзира да ли је исказан у акцијама или уделитема у субјектима приватизације. Приватизација није подразумевала продају земљишта субјекта приватизације без обзира на обим, врсту и титулара права на земљишту, већ промену власништва над друштвеним, односно државним капиталом у овим субјектима.

Када је приватизовано предузеће које у саставу своје имовине имало право коришћења на грађевинском земљишту у државној, односно јавној својини није мењан титулар права над тим земљиштем, с обзиром да права приватизованог предузећа над таквим земљиштем не прелазе на купца друштвеног или државног капитала, те следствено томе земљиште није било предмет продаје и приватизовано предузеће је и даље било само корисник овог грађевинског земљишта, док је власник грађевинског земљишта остао неки од титулара права јавне својине, односно Република Србија, Аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Истовремено Савет указује и на чињеницу да идентичне материјалноправне последице настају и продајом имовине у стечају и извршном поступку, с обзиром да и у овим поступцима, као и код приватизације, предмет продаје могу бити само објекти на којима стечајни или извршни дужник има право својине, али не и грађевинско земљиште на коме се ови објекти налазе и на коме ова лица имају само право коришћења.

Такође, из цитираних законских одредби произлази да независно од тога да ли је предмет продаје капитал или имовина субјекта приватизације, односно имовина стечајног или извршног дужника, продајна цена исплаћена у поступцима приватизације, стечаја или извршења представља искључиво противвредност на име стицања капитала или имовине наведених субјеката, али не и земљишта на коме наведени субјекти имају право коришћења. Имајући дакле у виду чињеницу да ово земљиште није тржишно вредновано, право коришћења на грађевинском земљишту стечено у поступцима приватизације, стечаја или извршног поступка се може конвертовати у право својине искључиво плаћањем тржишне цене земљишта.

Уколико би дошло до реализације предложеног Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи и његовог усвајања од стране Народне Скупштине Републике Србије, наведеном одредбом о укидању конверзије,

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

законодавац би нарушио начело јединства правног поретка утврђено одредбама члана 4. став 1. и члана 194. став 1. и 3. Устава РС из разлога што Закон о приватизацији, Закон о стечају и Закон о извршењу и обезбеђењу којима се на системски начин уређују услови, поступци и друга питања у вези са продајом капитала, односно имовине субјекта приватизације, стечајних или извршних дужника, не познају стицање права својине на грађевинском земљишту путем конверзије права коришћења у право својине без накнаде како је то предвиђено предметним Нацртом, те би према мишљењу Савета таква спорна одредба представљала неосновано одступање од основних принципа и института утврђених овим законима и противна Уставу Републике Србије.

Такође, када је у питању спорна одредба Нацрта закона о укидању накнаде за конверзију за пренос права својине на грађевинском земљишту треба имати у виду и Закон о враћању одузете имовине и обештећењу, којим су уређена питања услова, начина и поступка враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину укључујући и враћање одузетог грађевинског земљишта, којим је прописано да се имовина враћа у натуралном облику или се даје обештећење у виду државних обвезница Републике Србије и у новцу, у складу са овим законом.

Цитираним Законом је наиме прописано да су извори средстава за измирење обавеза по основу издатих обвезница и исплате новчане аконтације - наменски издвојена средства у поступку приватизације, средства остварена конверзијом права коришћења грађевинског земљишта у својину уз накнаду предвиђена посебним законом и наменска средства предвиђена буџетом, те би се укидањем конверзије уз накнаду, поред чињенице што је спорна одредба предложеног Нацрта у колизији са цитираним законом, правне последице укидања накнаде одразиле на већ ионако оптерећен буџет Републике Србије са једне, као и на отежан статус грађана који су остварили своје право или ће то право остварити у погледу обештећења за одузету имовину, са друге стране.

Такође, у складу са напред наведеним, треба подсетити и на чињеницу да је постојећим Законом о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду, чије се гашење предвиђа предложеним Нацртом закона о изменана и допунама Закона о планирању и изградњи, прописано да 50% новчаних средстава остварених конверзијом права коришћења у право својине грађевинског земљишта уз накнаду иде у корист Буџетског фонда за реституцију.

Када се Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у образложењу предложеног Нацрта позвало на чињеницу да измене и допуне закона којима се укида конверзија имају за циљ праћење светских трендова и наставак тренда раста грађевинарства у Републици Србији као и његово унапређење, односно да је у питању јавни интерес чиме би се омогућило привођење грађевинског земљишта намени изградњом објеката у складу са планским документима, није имало у виду значење појма јавног интереса у конкретном случају.

Наиме, слобода законодавца да утврди постојање јавног интереса за поклањање грађевинског земљишта наведеним категоријама лица предложеним Нацртом измена и допуна закона, не значи да држава на основу слободне процене може предложити закон по сопственом нахођењу, којим би произвољно прописала укидање накнаде за

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

конверзију права коришћења у право својине, већ да је законодавац ограничен Уставом, односно уставним принципима на којима се темељи правни поредак.

Ово из разлога што јавни интерес за прописивање укидања накнаде за конверзију, мора бити заснован на објективном и разумном основу, односно објективним показатељима на основу којих је законодавац проценио да ситуација у којој се налазе приватизована привредна друштва и купци имовине или дела имовине у поступцима приватизације, стечаја или извршења, захтева и чини оправданим погодности овим лицима у виду стицања права својине на грађевинском земљишту без накнаде, односно поклањањем права својине на грађевинском земљишту.

Супротно исказаном мишљењу Министарства према којем се јавни интерес остварује укидањем накнаде за конверзију, Савет је мишљења да се јавни интерес остварује чињеницом да се управо накнадом за конверзију остварују циљеви засновани на јавном интересу који се састоји у новчаним средствима прибављеним конверзијом, односно наменским средствима која су законом одређена.

Укидање накнаде за конверзију права коришћења у право својине директно би довело до смањења новчаних средстава која су наменски одређена за давање обештећења у виду државних обвезница Републике Србије у новцу бившим власницима одузете имовине, односно корисницима реституције, што би као што је већ речено, довело до повећања дуга државе по овом основу према корисницима реституције.

Поред тога, треба имати у виду и вредност грађевинског земљишта које би предложеним Нацртом било поклоњено наведеним категоријама лица, и у складу са тим ценити оправданост и сврсисходност постојања јавног интереса о укидању накнаде за конверзију. Тако примера ради, уколико би дошло до приватизације Београдског сајма која се најављује, (који се простире на 11 хектара градског грађевинског земљишта, не рачунајући преосталих 11 хектара зелене површине), будући купац компаније Београдски сајам доо куповином кроз приватизацију друштвеног, односно државног капитала постао би власник само тог капитала, а не и грађевинског земљишта на којем се простире Београдски сајам, чију би конверзију у право својине морао да плати.

Уколико би Нацрт предложеног закона, постао законски текст, односно уколико би се укинула накнада за конверзију, будући власник Београдског сајма би без иједног уложеног динара постао власник и градског грађевинског земљишта на којем се налази Београдски сајам, чија би вредност била више десетина пута већа од вредности купљеног капитала приватизованог субјекта, имајући у виду вредност градског грађевинског земљишта у Београду.

Савет такође подсећа и на до данас нерешено питање 24 спорне приватизације о којима је Савет донео своје Извештаје, који су са доказима о коруптивним радњама прослеђени надлежном тужилаштву, као и на многе друге случајеве спорних приватизација у Републици Србији, где уместо да се лица која су стекла капитал кроз противправну приватизацију процесуирају, предложеним Нацртом закона се *de facto* аболтирају и уместо одузимања противправно стечене имовине награђују од стране државе омогућавањем да бесплатно постану власници још већег капитала у виду градског грађевинског земљишта.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Не постоји таква грађевинска индустрија, нити њен тренд раста, којим Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре предложеном одредбом Нацрта закона, може оправдати укидање накнаде за конверзију, нити такав јавни интерес којим би се могао оправдати и надоместити **губитак од више десетина милијади евра за 5.000 локација, односно 15 милиона м² грађевинског земљишта** у каси буџета Републике Србије, које би било поклоњено наведеним привилегованим категоријама лица, уколико би се укинула накнада за конверзију за претварање права коришћења у право својине на градском грађевинском земљишту.

Уместо предложене противуставне одредбе Нацрта закона о укидању накнаде за конверзију, Савет сматра да би интенција Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, требала да буде да новим законским решењима поспешу наплату накнаде за конверзију права коришћења у право својине за наведене категорије лица и тиме и на такав начин оствари јавни интерес, а не да такву накнаду укида.

Имајући у виду све напред наведено Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије је мишљења да је одредба предложеног Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи која се односи на укидање накнаде за претварање права коришћења у право својине за привредна друштва и друга правна лица која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак као и њихове правне следбенике, као **таква противна јавном интересу и Уставу Републике Србије о чему се Уставни суд већ изјаснио и заузео свој јасан став.**

Међутим, и поред чињенице што је спорна одредба Нацрта закона о укидању накнаде за конверзију противуставна и противна јавном интересу, Влада Републике Србије је на седници одржаној **04. 05. 2023. године**, прихватила спорни Нацрт закона, којом приликом је усвојен **Предлог Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи са спорном одредбом** којом се укида накнада за конверзију права коришћења у правно својине на грађевинском земљишту.

У образложењу Предлога Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, које је објављено на сајту Владе Републике Србије 04. 05. 2023. године, наведено је да се њиме „убрзавају процедуре за издавање грађевинских дозвола, укидају препреке, као што је конверзија уз накнаду и омогућава да процес издавања дозвола буде транспарентнији и у циљу веће заштите грађана и оних који граде“.

Влада Републике Србије је приликом усвајања наведеног Предлога закона **знала или морала знати** да је спорна одредба којом се укида накнада за конверзију за привилеговане категорије лица, противна јавном интересу и да је Уставни суд Републике Србије стицање права својине на грађевинском земљишту без накнаде за привилеговне категорије лица, својом Одлуком већ прогласио неуставним и противправним начином стицања права својине на грађевинском земљишту.

Уколико Влада Републике Србије није била упозната са овом чињеницом, Савет за борбу против корупције је овим мишљењем упознаје и позива да **Одлуку о Предлогу Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи од 04.05.2023 године стави ван снаге.**

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Уколико Влада Републике Србије Одлуку о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи од 04. 05. 2023. године не поништи, односно не стави ван снаге, те предложи Народној Скупштини Републике Србије усвајање измене закона са одредбом којом се укида накнада за конверзију за претварање права коришћења у право својине за наведене категорије лица, те уколико би након тога дошло до усвајања спорног закона од стране Народне Скупштине Републике Србије, упркос чињеници што је таква одредба противуставна и противна јавном интересу, Савет је у **обавези да кроз ово мишљење као документу који ће бити јавно објављен, благовремено упозори сва привредна друштва и друга правна лица која су приватизована на основу закона којима се уређује приватизација, стечајни и извршни поступак као и њихове правне следбенике, да би њихово стицање права својине на грађевинском земљишту без накнаде било противправно и као такво неодрживо.**

У складу са наведеним мишљењем као јавним документом, Савет напомиње да се поменута правна лица неће моћи **позивати на савесност приликом стицања права својине на грађевинском земљишту без накнаде, с обзиром да су благовремено знали или морали знати да је спорна одредба о укидању накнаде за конверзију неуставна, те да је следствено томе и њихово стицање права својине на грађевинском земљишту без накнаде противправно и да као такво неће моћи да опстане, као и да ће накнаду за стицање права својине на грађевинском земљишту у сваком случају бити у обавези да надокнаде.**

Статус предмета у извештајима о 24 спорне приватизације

Савет је наставио да прати статус предмета 24 спорне приватизације. Дописом Врховног јавног тужилаштва од 27. септембра 2023. године, сходно активностима 2.1.2.4. предвиђеној Акционим планом за Преговарачко поглавље 23, достаљен је годишњи извештај за 2022. годину о поступању јавних тужилаштава у вези са Извештајима Савета.

ПРЕДМЕТ „Нуба“- Виши суд у Београду- Посебно одељење донео је пресуду 12.07.2017. године којом је окривљене огласио кривим и осудио на казне затвора и то једног окривљених на казну затвора у трајању од 3 године и 6 месеци, другог окривљеног на казну затвора у трајању од 3 године и трећег окривљеног на казну затвора у трајању од 1 године. Такође, према окривљенима су изречене и мере безбедности забране вршења позива, делатности и дужности. Дана 16.05.2018. године Апелациони суд у Београду –Посебно одељење укинуо је наведену пресуду Вишег суда у Београду Посебно одељење и вратио предмет на поновно суђење. Главни

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

претрес је у поновном поступку, започет 21.5.2019. године, је завршен и дана 9.12.2021. године је објављена пресуда којим су сви окривљени ослобођени од оптужбе. Тужилаштво за организовани криминал је 24.5.2022. године изјавило жалбу на првостепену пресуду и другостепени поступак је у току.

ПРЕДМЕТ „Моби 63“ – Тужилаштво за организовани криминал је обавестио Савет да је у току предистражни поступак.

ПРЕДМЕТ „Сартид“ – Тужилаштво за организовани криминал је обавестило Савет да је и даље у току истрага. Чека се извештај МУП-а који и након више ургенција од старне тужилаштва није достављен. Такође, преко амбасаде САД тражене су информације од америчких правосудних органа, а одговор још увек није добијен. Дана 11.9.2019. године упућена је још једна ургенција МУП РС којом се захтева предузимање појединих истражних радњи везано за приватизацију и продају поменутог предузећа. На поменуте ургенције до дана извештавања није добијен одговор.

ПРЕДМЕТ „Југоремедија“ – У наведеном предмету подигнута је оптужница дана 10.5.2013. године против четири лица. Након спроведеног поступка донета је првостепена пресуда, којом је првоокривљени осуђен а остала лица ослобођена. Тужилац је 2.4.2020. године изјавио жалбу на првостепену пресуду. Одлуком другостепеног суда од 13.9.2021. године укинута је првостепена пресуда и предмет је враћен на поновни поступак првостепеном суду. Поновни поступак пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду започет 18.1.2022. године. У односу на првоокривљеног поступак је обустављен усклед смрти, а првостепеном пресудом Посебног одељења Вишег суда у Београду од 3.11.2022. године су троје окривљених ослобођени од оптужбе. Тужилаштво за организовани криминал је изјавило жалбу на првостепену пресуду 10.11.2022. године.

ПРЕДМЕТ „Технохемија“ – Након подизања оптужнице 17.12.2013. године против три лица, због злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ, а у вези члана 33 КЗ. Виши суд у Београду, Посебно одељење донео је пресуду дана 7.10.2016. године, којом је окривљене огласио кривим због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359 став 3 у вези става 1 КЗ а у вези члана 33 КЗ, те је исте осудио на казне затвора, и то једно лице на казну затвора у трајању од 3 године, и два лица на казну затвора у трајању од 2 године и 4 месеца. Након наведене пресуде окривљени су уложили жалбе, након чега је Апелациони суд у Београду Посебно одељење усвојио жалбе окривљених и вртио предмет првостепеном суду на поновно суђење. У поновљеном поступку Виши суд у Београду Посебно одељење донео је пресуду дана 07.03.2018. године којом је окривљени огласио кривим због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359 став 3 у вези става 1 КЗ а у вези члана 33 КЗ, те је једно лице осудио на казне затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, а два лица на казне затвора у трајању од по 2 године. Против наведене пресуде жалбу је

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

изјавило Тужилаштво за организовани криминал, сви окривљени као и њихови браниоци. Одлучујући о поднетим жалбама Апелациони суд у Београду дана 8.4.2019. године усвојио је жалбу окривљених, те преиначио првостепену пресуду на тај начин што су сва три окривљена ослобођена од оптужбе.

ПРЕДМЕТ „Новости“- Тужилаштво за организовани криминал је обавестио Савет да је у току предистражни поступак.

ПРЕДМЕТ „Лука Београд“. У наведеном предмету оптужница је поднета против 8 лица дана 4.12.2013. године. Виши суд у Београду Посебно одељење дана 26.12.2017. године донео је ослобађајућу пресуду. Против наведене пресуде Тужилаштво за организовани криминал изјавило је жалбу. Одлучујући по жалби тужилаштва Апелациони суд у Београду, дана 20.3.2020. године донео је решење којим је укинуо пресуду Вишег суда у Београду – Посебно одељење за организовани криминал, те је предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање. Виши суд у Београду, дана 10.01.2020. године поново је донео ослобађајућу пресуду према свим окривљенима. Тужилаштво за организовани криминал је изјавило жалбу на првостепену пресуду 8.4.2020. године. Жалба је одбијена и првостепена пресуда је у целости потврђена.

ПРЕДМЕТ „АТП „Војводина“ из Новог Сада“- У наведеном предмету дана 14.07.2015. године подигнута је оптужница против два лица и то против једног због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 1 КЗ, а против другог због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ. Виши суд у Београду дана 17. 11.2016. године донео је решење о обустави кривичног поступка против једног лица због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 1 КЗ услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. Након одржаног припремног рочишта, главни претрес је заказан више пута, при чему је један од окривљених више пута изостао са главног претреса и преко браниоца доставио медицинску документацију, услед чега је суд заказао вештачење здравственог стања окривљеног на околност да ли окривљени може да присуствује главном претресу и износи своју одбрану, те након спроведеног вештачења окривљеног према истом одређен притвор решењем Вишег суда у Београду дана 4.6.2019. године, те је наведена мера за обезбеђење присуства окривљеног, на предлог браниоца, замењена мером понуђеног јемством дана 14.6.2019. године. Главни претрес је у току.

ПРЕДМЕТ „Просвета“- Предмет се налази у фази предистражног поступка.

ПРЕДМЕТ „Срболек“- Сходно Закону о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције који се примењује од 01.03.2018. године, предмет је достављен на поступање Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду. Након више

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

ургенција упућених Одељењу за сузбијање привредног криминалитета, Пу за град Београд, достављен је извештај 11.7.2019. године о додатно прикупљеним подацима, као и извештај 4.11.2019. године, који извештаји су размотрени и дана 5.7.2021. године донето је решење о одбачају кривичне пријаве

ПРЕДМЕТ „Вршачки виногради“- Након више ургенција Тужилаштва за организовани криминал, МУП УКП је доставио извештај о извршеним проверама. Из прикупљених обавештења и документације нису наађени основи за покретање кривичног поступка проптив неког од запослених у Агенцији за приватизацију, Агенцији за страна улагања и промоцију оувоза и Министарства финансија и привреде, нити против трећих лица, у вези са покушајем продаје друштвеног капитала наведеног предузећа лупцу Guan Nan д.о.о. из Београда, за неко кривично дело из надлежности овог Тужилаштва.

ПРЕДМЕТ „Беопетрол“- Дана 25.5.2022. године, достављен је коначни извештај МУП РС, а 5.10.2022. године и МУП ПС, ДП, УКП, СБПОК, Јединица за финансијске истраге је доставила свој извештај Тужилаштву за организовани криминал. Из прикупљених података и од стране МУП достављених извештаја закључено је да не произилазе чињенице које би указивале да се у конкретном случају ради о било ком кивичном делу у смислу 2. и 3. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, као ни чињенице које би указивале на било које друго кривично дело чије се гоњење предузима по службеној дужности.

ПРЕДМЕТ „Азотара Панчево“- У наведеном предмету поднете су 3 оптужнице, које су спојене и води се јединствен поступак. Поступак је у фази главног претреса, следећи је заказан за 30.3.2020. године (због измене састава већа главни претрес је 18.2.2020. године започет изнова).

ПРЕДМЕТ „ Извештај о државном и задружном земљишту у поступку приватизације“ – На подручју месне надлежности АЈТ у Новом Саду поступа се у 93 предмета.

ПРЕДМЕТ „ Извештај о притисцима и контроли медија у Србији“ – У току је истражни поступак по кривичној пријави УКП Одељења за сузбијање привредног криминала од 28.8.2019. године. Наредба о спровођењу истраге донета је 29.8.2019. године против четири физичка лица и једног правног лица. Истражни поступак је и даље у току. Дана 23.6.2021. године донета је наредба о економско-финансијском вештачењу. Тужилаштво за организовани криминал је добило налаз28.12.2022. године и овај налаз је достављен браниоцима и окривљенима да евентуално доставе примедбе на налаз уколико их имају.

ПРЕДМЕТ „ Извештај о незаконитом спровођењу приватизације БД „АГРО“ - Донета је првостепена ослобађајућа пресуда у односу на све окривљене на коју је

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Тужилаштво за организовани криминал изјавило жалбу 21.8.2020. године. У другостепеном поступку је дана 26.5.2021. године донета правноснажна пресуда којом је потврђена првостепена ослобађајућа пресуда.

ПРЕДМЕТ „Извештај о ненаменском трошењу буџетских средстава на програму производње и ремонта шинских возила за потребе „Железнице Србије“ АД- након анализе доказа прикупљених у предистражном поступку, а по добијању извештаја СБОПОК, Одељење за сузбијање финансијског криминала, Одсек за сузбијање прања новца, донета је јавнотужилачка одлука да нема места покретању кривичног поступка против било ког лица за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности

ПРЕДМЕТ „Извештај о давању у закуп непокретности у јавној својини“- Након анализе доказа прикупљених у предистражном поступку, донета је јавнотужилачка одлука да нема места покретању кривичног поступка против било ког лица за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности. У Првом основном јавном тужилаштву у Београду је донета одлука да нема места кривичном гоњењу за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

ПРЕДМЕТ „Извештај о сврсисходности трошења буџетских средстава јединица локалне самоуправе“ – Предмет формиран пред ВЈТ Смедерево је сходно Закону о организацији и надлежности државних органа у сузбијању органолизованог криминала, тероризма и корупције који се примењује од 01.03.2018. године, достављен на поступање Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду. Предмет је у фази предистражног поступка још увек се врше провере. Основно јавно тужилаштво у Панчеву један предмет доставило је на поступање Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду. Након прикупљања потребних обавештења и изјашњења финансијског форензичара донета је одлука да нема места покретању кривичног поступка и предмет је архивиран.

Пред Вишим јавним тужилаштвом у Суботици у раду је један предмет који се налази у фази истраге. Након спроведене истраге, дана 19.7.2020. године подигнута је оптужница против 3 лица и пред Вишим судом у Суботици је у току главни претрес. Основно јавно тужилаштво у Зрењанину поступило је по једном предмету који је уступљен Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду. У наведеном предмету донета је одлука да нема места кривичном гоњењу било ког лица за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

ПРЕДМЕТ „Извештај о располагању непокретностима града Београда“ – сходно Закону о организацији и надлежности државних органа у сузбијању органолизованог криминала, тероризма и корупције који се примењује од 01.03.2018. године, предмет је достављен на поступање Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

тужилаштва у Београду. У наведеном предмету је дана 8.12.2020. године донета одлука да нема места кривичном гоњењу било ког лица за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

ПРЕДМЕТ „Извештај о приватизацији пољопривредног земљишта у РС“ – На подручју месне надлежности АЈТ Београд формирано је 7 предмета где је у току предистражни поступак. На подручју месне надлежности АЈТ Нови Сад формирано је 32 предмета. У ВЈТ Нови Сад формирано је 9 предмета, од чега је за 6 предмета тужилаштво нашло да нема основа за покретање кривичног поступка. Преостала 2 предмета су решена током 2019. године док је један предмет достављен Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду. Од тога у ВЈТ Суботица формирано је 6 предмета, од чега је 3 решено док је 3 предмета остало у раду. У току 2020. године, у сва три предмета донете су службене белешке да нема основа за покретање кривичног поступка, односно да нема доказа да се у радњама неког лица стичу обележја кривичног дела чије се гоњење предузима по службеној дужности. У ВЈТ Зрењанин формирано је 9 предмета који су достављени Посебном одељењу за сузбијању корупције Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду, у ВЈТ Сремска Митровица формиран је 1 предмет у коме је дана 13.3.2021. године сачиена службена белешка да нема доказа да је извршено кривично дело приликом издавања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини. У ВЈТ Шабац формирано је 7 предмета од чега је тужилаштво за 4 предмета нашло да нема основа за покретање кривичног поступка а преостала 3 су током 2019. године завршени. Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду достављено је укупно 10 предмета од чега је 8 предмета решено, један је уступљен на надлежност Основном јавниом тужилаштво у Кикинди, док је један остао у раду и у току је прикупљање потребних обавештења. Основно јавно тужилаштво у Кикинди је након извршених провера нашло да нема основа за покретање кривичног поступка. Поступање је у току по два предмета уступљена од стране ВЈТ у Зрењанину, у фази су предистражног поступка и прикупљања потребних обавештења. На подручју месне надлежности АЈТ Крагујевац формирано је 16 предмета. У ОЈТ Пожаревац формирано је 2 предмета од чега је за оба предмета тужилаштво нашло да нема основа за покретање кривичног поступка. У ОЈТ Краљево формиран је 1 предмет након чега је донета одлука да нема места покретању кривичног поступка. Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Краљевоу у току 2020. године су вршене провере поводом дела извештаја у коме се указује на могуће злоупотребе приликом давања у закуп земљишта у јавној својини, па је након извршених провера донета одлука да нема основа за покретање и вођење кривичног поступка против било ког лица за било које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, а у погледу располагања пољопривредним земљиштем у државној својини од стране јединица локалне самоуправе.

ПРЕДМЕТ „Извештај о јавности у раду Републичког геодетског завода“ Републичко јавно тужилаштво доставило је дана 10.01.2019. године Извештај Савета за борбу против корупције Апелационом јавном тужилаштво у Београду ради упознавања и

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

прослеђивања надлежном тужилштву на поступање. Предметни извештај достављен је на поступање Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду, а затим је 4.8.2021. године уступљен на надлежност Тужилаштву за организовани криминал. Тужилаштво за организовани криминал је 11. августа 2021. године од Посебног одељења за спречавање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду примило извештај о јавности у раду Републичког геодетског завода. Тужилаштво је на основу тог извештаја 26.8.2021. године доставило МУП, УКП, СБПОК захтев за прикупљање потребних обавештења у циљу провера навода из извештаја. МУП је тужилаштву доставио свој извештај 30.11.2021. године. Након разматрања садржаја достављеног извештаја о извршеним проверама и прикупљање документације ово тужилаштво је 29.12.2021. године донело јавнотужилачку одлуку да нема места покретању кривичног поступка против било ког лица за које кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

ПРЕДМЕТ „Извештај о располагању објектима специјалних болница за рехабилитацију у својини Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и државној, односно јавној својини. У току је предистражни поступак у оквиру кога се прикупљају потребна обавештења и додатни подаци неопходни ради доношења јавнотужилачке одлуке.

ПРЕДМЕТ „Извештај о реализацији инфраструктурних пројеката на Железници“- У току је предистражни поступак . На основу захтева за прикупљање потребних обавештења од 6.10.2020. године, МУП је 10.5.2021. године доставио извештај поводом ког је Тужилаштво за организовани криминал дало налог за прикупљање додатних обавештења у вези са подацима наведеним у извештају. Одсек за сузбијање корупције МУП-а је доставио извештај дана 27.12.2021. године. На основу поменутог извештаја и свих прикупљених доказа у предистражном поступку 11.1.2022.године донета је јавнотужилачка одлука да не постоје основи сумње да су одговорна лица Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и привредног друштва „ Инфраструктура Железнице Србије“ а.д. Београд злоупотребила средства буџета РС у полу реализацији инфраструктурних пројеката на железници који се тичу брзе пруге Београд- Будимпешта, обзиром да су по окончању уговорених послова оправдана сва уплаћена авансна средства из буџета РС.

ПРЕДМЕТ „Извештај о приватизацији Института за водопривреду „Јарослав Черни“- Тужилаштво за организовани криминал је 21.2.2022. године примило извештај Савета за борбу против корупције и исти је датз на даље поступање заменику тужиоца за организовани криминал. Тужилаштво је упутило МУП захтев за прикупљање потребних обавештења 25.3.2022. године како би се проверили наводи из извештаја. Након добијеног извештаја МУП-а 6.7.2022. године донета је јавнотужилачка одлука да нема места покретању кривичног поступка.

ПРЕДМЕТ „Извештај о приватизацији бањског комплекса Жубор“- У предмету формираном у вези са извештајем Савета за борбу против корупције који се односи

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

на приватизацију бањског комплекса Жубор – Куршумлијска и Врањска бања Тужилаштво за организовани криминал је покренуло предистражни поступак. Достављен је захтев за прикупљање потребних обавештења МУП, УКП, СБПОК 19.4.2022. године и 2.12.2022. године. С обзиром да се још увек чека извештај полиције, ово тужилаштво је 9.2.2023. упутило ургенцију МУП и чека се извештај МУП.

ПРЕДМЕТ „Извештај о активностима након продаје више бањских комплекса“- У предмету формираном на основу извештаја Савета за борбу против корупције у вези са активностима након продаје више бањских комплекса, Тужилаштво за организовани криминал је упутило захтев за прикупљање потребних обавештења МУП УКП СБПОК 19.4.2022. године. Након тога ово тужилаштво је упутило и три ургенције (25.7.2022., 30.11.2022. и 1.2.2023. године)у циљу поступања по захтеву тужилаштва и чека се извештај МУП.

ПРЕДМЕТ „Извештај о изградњи кабинске жичаре (Гондола)“- У предмету Вишег јавног тужилаштва у Београду, Посебног одељења за сузбијање корупције поступак је у предистражној фази и врше се провере. По захтеву тужилаштва достављени су списи ЈП Скијалишта Србије, списи ЈКП Зеленило Београд, списи ГП Нови Београд и списи Градске управе града Београда-Секретаријат за комуналне и стамбене послове.

2.5. Награда „Верица Бараћ“ за допринос борби против корупције

Савет за борбу против корупције није организовао доделу награде „ Верица Бараћ“, сматрајући да у овој години није постојало лице, организација нити удружење које је дало посебан допринос у борби против корупције

2.6. Представке грађана

Савет за борбу против корупције је у 2023. години примио 102 представке грађана. У складу са својим овлашћењима, пристигле представке Савет прослеђује надлежним државним институцијама, а у њима су често садржане информације које се користе и за израду извештаја о примерима крупне, системске корупције. Савет одговоре надлежних институција о предузетим радњама прослеђује подносиоцима представки. Грађани у 2023. години превасходно указују на корупцију у правосуђу, злоупотребе у државним органима и малверзације приликом продаје пољопривредног земљишта, указују и даље на корупцију у процесу приватизације, у образовању, и у спровођењу јавних набавки.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

3. Реализација Плана рада и буџета Савета

На основу Одлуке Владе Републике Србије о изменама Одлуке о образовању Савета за борбу против корупције („Службени гласник РС“, бр. 14/06), чланови Савета примају накнаде за свој рад, које се исплаћују са конта 423. Висина накнада за рад члановима Савета одрђује се у складу са Пословником о раду, а на основу Плана рада за наведену годину. За рад на извештајима и иницијативама Савет повремено ангажује и експерте из различитих области, чији хонорари се такође исплаћују са конта 423.

Техничку и административну подршку раду Савета обезбеђује Генерални секретаријат Владе Републике Србије. Како би на адекватан начин пратио феномене корупције и домаћа и међународна искуства и проблеме у борби против корупције, Савет има канцеларију у згради Владе Републике Србије, са две телефонске линије. У оквиру канцеларије Савет ангажује сараднике на основу уговора о делу и уговора о привременим и повременим пословима, на пословима праћења и обраде феномена системске корупције, комуникације са јавношћу и подносиоцима представки, обраде и архивирања предмета, праћења и анализе медијског извештавања о корупцији и борби против корупције у Србији, праћења и превода међународних иницијатива и искустава у борби против корупције, одржавања интернет презентације, истраживања и техничке припреме за потребе рада на извештајима и иницијативама Савета, организације конференција и припрема седница и састанака Савета и др. Сарадници Савета се исплаћују са конта 423.

Буџет Савета у 2023. години износио је 29.101.000,00 динара. Утрошена средства на реализацију активности предвиђених Планом рада Савета за 2023. годину износе 28.895.000,00 динара.

Активности предвиђене Планом рада за 2023. годину које због недостатка или недоступности информација нису реализоване у овом периоду биће уврштене у План рада за 2024. годину.

У Београду, 27. март 2024. год.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Проф. др Мирослав Милићевић